

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

по-перше, хімічні агенти, якими може бути забруднений одяг, мають потенційно небезпечні властивості, які можуть поширюватися й постійно викидатися під час контакту з іншими поверхнями чи пристроями;

по-друге, крім того, носіння забрудненого медичного одягу може стати джерелом поширення інфекцій серед пацієнтів та медичного персоналу, що загрожує загальній безпеці в установах охорони здоров'я; також, взаємодія з одягом, забрудненим хімічними речовинами, може призвести до подразнення шкіри та розвитку різних захворювань.

Таким чином, очищення та належна обробка медичного одягу перед його повторним використанням або утилізацією є необхідними засобами для запобігання негативним наслідкам для здоров'я та безпеки в медичних установах.

Література:

Методичні рекомендації з проведення деконтамінації постраждалих внаслідок дії хімічних, радіаційних чинників та біологічних агентів. (затверджено Наказом МОЗ України від 27.05.2011 №322 URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/454265__454330)

СИСТЕМИ РЕАГУВАННЯ ТА ТРАНСКОРДОННА ВЗАЄМОДІЯ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я В ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТАХ

Артем ЛЯМЕЦЬ, Анатолій ГРИНЗОВСЬКИЙ
*Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: д. мед. н., професор*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Надзвичайні ситуації на Близькому Сході як і в інших регіонах та країнах світу часто пов'язуються з негативною епідеміологічною ситуацією або ж потенційною можливістю зараження значної кількості населення. В більшості випадків реакція на надзвичайну ситуацію вимагає міжнародної

підтримки. Наприклад, 24 липня 2023 р., коли в Об'єднаних Арабських Еміратах було зареєстровано випадок близькосхідного респіраторного синдрому (MERS-CoV), до подолання кризової ситуації було залучено співробітників ВООЗ [1]. Звісно, що для виявлення шляхів передачі інфекції, наприклад, від тварин залучаються служби ветеринарного контролю Об'єднаних Арабських Еміратів. У випадку з коронавірусом застосовуються лабораторні та інші тести, наприклад, мазок з носоглотки разом з ПЛР та ін. У випадках серйозної епідеміологічної загрози в країнах Близького Сходу, зокрема, в ОАЕ може використовуватися дослідження контактів пацієнта, а потім встановлюється моніторинг, причому по часу він може залежати від інкубаційного часу розвитку вірусу і т. д.

Безумовно, значну проблематику представляє санітарна та гігієнічна ситуація серед місцевої фауни арабських країн. Наприклад, в Об'єднаних Арабських Еміратах одnogорбі верблюди – дромедари можуть поширювати вірус ковіду [1], тому ветеринарна складова моніторингу та попередження надзвичайних ситуацій в системах охорони здоров'я ОАЕ є унікальною, суттєвою та важливою. В основному, підсумовують та аналізують всі місцеві дані Національні координаційні центри з міжнародних правил охорони здоров'я [1].

ОАЕ досить оперативно враховує міжнародний досвід профілактики, наприклад, COVID-19. Зокрема, до прикладу, Об'єднані Арабські Емірати добре ознайомлені із дезінфекційними заходами, введенням карантину та організацією комендантських годин під час епідеміологічних загроз.

Система реагування та відповіді на надзвичайні ситуації в ОАЕ ґрунтується на діяльності Управління з національного кризового та надзвичайного менеджменту [2]. Цікаво те, що навіть у той час, коли пандемія коронавірусу ще не вважалася надзвичайною ситуацією світового рівня, Об'єднані Арабські Емірати та їх системи моніторингу охорони здоров'я вже зробили попередження про епідеміологічну небезпеку. Тоді реагування на надзвичайну ситуацію в системі охорони здоров'я

ґрунтувалося на таких протоколах, наказах та заходах: оповіщення про появу нового коронавірусу, створення скринінгового покриття на рівні всього населення, циркуляр щодо нового коронавірусу 2/3/2020 [2], циркуляр щодо нового коронавірусу 3/3/2020, наказ щодо створення умов для скринінгу та лікування коронавірусу, накази щодо забезпечення діагностичних тестів для виявлення COVID-19, протоколи та накази щодо ліцензованої професійної ротації між ліцензованими установами системи охорони здоров'я в Абу Дабі [2] та ін.

Об'єднані Арабські Емірати, не дивлячись на озвучену низкою засобів масової інформації готовність країни до наступних епідемій чи надзвичайних станів в системі охорони здоров'я, здійснюють моніторинг цих подій у своїх сусідів, а це Оман, Саудівська Аравія, Катар, Іран [3]. Слід зазначити, що на різних сайтах та в різних засобах СМІ може розраховуватися певний рейтинг готовності країн-сусідів ОАЕ щодо уникнення епідемій, пандемій, швидкого реагування на різкі та небезпечні зміни епідеміологічних ситуацій у світі. За даними сайту Prevent Epidemics дуже добре до надзвичайних станів в системі охорони здоров'я готовий Оман, а Саудівська Аравія та Катар проводять певну роботу щодо покращення реагування та моніторингу [3]. Відповідно, відомості з Ірану надходять або нерегулярно, або часто є закритими для широкої аудиторії.

Головним трендом є те, що Об'єднані Арабські Емірати не знаходяться осторонь від глобальних надзвичайних ситуацій людства та відіграють ключову роль в міжнародному реагуванні на надзвичайні стани, що оголошує ВООЗ [4]. В тому числі генеральний директор ВООЗ доктор Т. Гебрейсус зазначив, що світ ще не зовсім готовий до низки надзвичайних подій та криз, про що свідчать наслідки нещодавньої пандемії COVID-19. Це означає, що до підписання пандемічних чи епідеміологічних угод мають бути залучені всі країни світу, в тому числі і представники регіону Близького Сходу. Т. Гебрейсус також відзначив у 2024 р., що ОАЕ надає пріоритет кліматичним програмам [4]. Це свідчить про те, що увага

звертається не тільки на оперативні надзвичайні стани в охорони здоров'я, але й вибудовуються програми дій та прогнози щодо віддалених наслідків надзвичайних подій кліматичної природи. Всі зазначені вище аспекти говорять про те, що Об'єднані Арабські Емірати та ВООЗ здійснюють безпосередню співпрацю в транскордонній взаємодії для подолання різних надзвичайних ситуацій в охороні здоров'я.

Зрозуміло, що кожна з країн Близького Сходу, в тому числі і ОАЕ, по-різному реагують на небезпечні та особливо небезпечні події, що загрожують життю та здоров'ю населення. Основною проблематикою в цих випадках стає комунікація (в тому числі із громадянами країни), яка вчасно та детально повідомляє людям про ризики, які розвиваються внаслідок пандемій, епідемій, масових отруєнь, радіоактивного ураження і т. д. Інформування про «картину ризиків» є важливим кроком влади під час пандемій та інших надзвичайних ситуацій. Уряд та система охорони здоров'я Об'єднаних Арабських Еміратів, наприклад, під час пандемії COVID-19 проводили детальну ознайомчу та попереджувальну інформаційну кампанію з різними верствами населення [5]. Слід звернути увагу, що інформація надавалася не тільки для локального рівня, але й передавалася для міжнародних організацій, відповідальних за безпеку в області охорони здоров'я. Наприклад, у березні 2020 р. [5] ОАЕ прийняли рішення щодо обов'язкового використання захисних масок, причому навіть раніше за офіційні рекомендації ВООЗ.

Реагування на надзвичайний стан, пов'язаний з COVID-19 в Об'єднаних Арабських Еміратах, потребувало також використання розумних технологій (як комп'ютерних, так і мобільних). Наприклад, було організовано роботу чат-боту (сервіс надавала компанія MoHAP) для програми «Доктор для кожного громадянина» [5]. Це дозволило людям менше наражатися на зараження та отримувати потрібні відомості та допомогу дистанційно. Можна також згадати і про платформу «Weqaya» (розроблена компанією NCEMA) [5], що підтримувала обізнаність громадян

про подальший перебіг кризи в охороні здоров'я через новий вірус ковіду. Як бачимо ОАЕ активно використовують міжнародний досвід та підтримку щодо моніторингу надзвичайних ситуацій в охороні здоров'я, проводять аналітичну роботу та комунікацію із найближчими країнами-сусідами щодо недопущення поширення масових заражень, отруєнь та інших небезпек, використовують наявні цифрові технології в тих умовах, коли вони є найбільш прийнятними при кризових ситуаціях в системі охорони здоров'я.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Middle East respiratory syndrome coronavirus – United Arab Emirates [Електронний ресурс] // World Health Organization. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2023-DON478>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 3.05.2024.

2. Response to COVID-19 pandemic in UAE: a public health perspective [Електронний ресурс] // Journal of Global Health. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://jogh.org/wp-content/uploads/2021/07/jogh-11-03050.pdf>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 3.05.2024.

3. United Arab Emirates [Електронний ресурс] // Prevent Epidemics. – Електрон. дані. – Режим доступу: <https://preventepidemics.org/countries/are/>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 4.05.2024.

ВПЛИВ ЗНИЩЕННЯ ТРИПІЛЬСЬКОЇ ТЕС НА НАСЕЛЕННЯ

Богдан МАЦАПУРА, Тетяна ЦИМБАЛІСТОВА, Сергій МАРТИНЕНКО
*Здобувач вищої освіти II курсу медичного факультету № 1
Наукові керівники: асистент, асистентка*

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Знищення Трипільської теплоелектростанції стало однією з ключових подій, що суттєво вплинули на енергетичну систему України у 2024 році. Ця подія спричинила серйозні наслідки, зокрема у сферах